

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU

○ ŽENO, VELIKA JE
VJERA TVOJA!

KOLOVOZ

**Ned. 20. DVADESETA NEDJELJA
KROZ GODINU**
Bernard opat, Samuel prorok

Pon. 21. Pijo X - papa, Agaton, Sidonija

Uto. 22. **Bl. Dj. Marija Kraljica, Regina,
Vladislava**

Sri. 23. Ruža Limska, Ružica, Rozalija

Čet. 24. Bartol - apostol

Pet. 25. Ljudevit, Josip Kalasancijski,
Grgur

Sub. 26. Aleksandar, Branimir,
Melkisedek

MEDITACIJA

Ustrajnost 3

SLUŽBA RIJEČI

XIX. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

O ženo, velika je tvoja vjera! 4

HOMILIJA

Stranci 8

KATEHEZA

Isus i žene 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

MEDITACIJA

Jeste li kad pomislili... 14

SPOMENDAN

Josip Stadler 15

NAŠI POKOJNI 16

Naslovnica:

Slika preuzeta s: <https://liturgy.slu.edu>

mihael

24/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 24 (575); dvadeseta nedjelja kroz godinu, 13. kolovoza 2023.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

Ustrajnost

O ženo, velika je tvoja vjera! (Mt 15,28).

Kanaanka čiju je kćer mučio đavao došla je Kristu moleći za pomoć. Zavapila je:

„Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je teško opsjednuta!”

Žena je bila strankinja, Nežidovka, osoba izvan židovske zajednice. Nije li poput psa, bila nedostojna da joj se ispuni želja?

„Ne priliči,” rekao je Gospodin, *„uzeti kruh djeci i baciti ga psićima.”*

Ustrajnošću, žena je postala dostojna; jer Krist ne samo da ju je stavio u isti rang s djecom, iako je bila psić, nego ju je i otpustio s velikom pohvalom, govoreći:

„O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš.”

Kad Krist kaže: *„Velika je vjera tvoja”* ne treba tražiti daljnje dokaze o veličini duše te žene. Vidite da je nedostojna žena ustrajnošću postala dostojnom.

Želite li dokaz da ćemo dobiti više ako se sami molimo nego ako tražimo od drugih da mole za nas?

Žena je povikala i *„...učenici ... ga moljahu: Udovolji joj jer više za nama.”* Na što im on reče:

“Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova.”

Tek kad mu je sama žena prišla i rekla da *“psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara”*, uslišao je njezinu molbu, rekavši: *“ Neka ti bude kako želiš.”*

Jeste li razumjeli?

Kad su ga učenici preklinjali, Gospodin ih je odbio, ali kad je žena sama povikala moleći, on ju je uslišio.

Na početku, kad je prvi put zatražila, nije joj odgovorio, ali nakon što mu je došla jednom, dvaput i treći put, dao joj je što je tražila. Time nas uči da joj je uskraćivao dar ne da je otjera, nego da strpljenje te žene učini primjerom za sve nas.

Sada kada smo naučili ovu lekciju, nemojmo očajavati čak i ako smo grješni i nedostojni. Znamo da se ustrajnošću možemo učiniti dostojnima.

Prvo čitanje: Iz 56, 1.6-7

Sinove tuđinske dovest ću na svoju svetu goru!

Čitanje Knjige proroka Izaije

Ovo govori Gospodin:

„Držite se prava i činite pravdu, jer će uskoro doći moj spas i objaviti se moja pravednost. A sinove tuđinske koji pristadoše uz Gospodina da mu služe i da ljube ime Gospodnje i da mu budu službenici, sve koji poštuju subotu i ne oskvrnjuju je i postojani su u savezu mojem, njih ću dovesti na svoju svetu goru i razveseliti u svojem domu molitve. Njihove žrtve paljenice i klanice bit će ugodne na mojem žrtveniku, jer će se dom moj zvati dom molitve za sve narode.“

Riječ Gospodnja.

Izaijin ulomak počinje s dva imperativa: „držati se prava i činiti pravdu“. Nakon ovih imperativa slijedi Božje obećanje spasenja i objave njegove pravednosti. Pravednost je u biti božanska osobina. Ljudi ju prakticiraju tek ako su u ispravnom odnosu s Bogom. Prvi dio poruke upućen je onima koji su dio savezničkog naroda Božjeg, a drugi dio onima koji su trenutno izvan Božjeg naroda, ali žele biti njegov dio. Ti ljudi mogli su biti stranci, no i izvana i iznutra oni su bili jedno sa zajednicom vjernika. Kao odgovor na tu vjernost Bog ih poziva da budu dionici liturgijskoga života Božjeg naroda. Pozvani su da pođu na svetu goru, na mjesto koje se smatralo Božjim boravištem na zemlji. Hram se smatrao mjestom molitve i pravednim strancima će biti dopušteno ući i radovati se kao dijelu izabranog naroda. Zadnju rečenicu ulomka vrijedno je uočiti zato što s nekoliko riječi Bog odbacuje cijeli koncept ritualne svetosti kao nečega što je pridržano samo Izraelu. Hram je kuća molitve za sve narode, ne mjesto nacionalnoga hodočašća samo za izabrane. Pristup Bogu otvoren je svima, ne samo krvnim Izraelcima. Spasenje i pravednost obuhvaćaju sve, ne samo neke.

Otpjevni psalam: Ps 67, 2-3.5-6.8

Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave!

Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas,
obasjao nas licem svojim,
da bi sva zemlja upoznala putove tvoje,
svi puci tvoje spasenje!

Nek se vesele i kliču narodi
jer sudiš pucima pravedno
i narode vodiš na zemlji.

Neka te slave narodi, Bože,
svi narodi neka te slave!
Bog nas blagoslovio, Bog naš!
Neka ga štiju svi krajevi svjetski!

Bog je u Psalmu predstavljen kao onaj koji je svoj narod blagoslovio obilnim urodom. Ovo psalmist ne zatvara u uzvratanje hvale Bogu samo zbog toga, već on očekuje jedno još veće dobro, ono u prisutnosti Mesije. U njegovoj prisutnosti narod će se obnoviti i tada će svi narodi spoznati Boga i hvaliti ga. Psalmist završava željom koja dopire u posljednja vremena: „Bog nas blagoslovio! Neka ga štiju svi krajevi svijeta!“

Drugo čitanje: Rim 11, 13-15.29-32

Neopozivi su dari i poziv Božji Izraelu.

Čitanje Poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima

Braćo:

Vama, poganima, velim: ja kao apostol pogana službu svoju proslavljam ne bih li na ljubomor izazvao njih, tijelo svoje, i spasio neke od njih. Jer ako je njihovo odbačenje izmirenje svijeta, što li će biti njihovo prihvaćanje ako ne oživljenje od mrtvih?

Ta neopozivi su dari i poziv Božji!

Doista, kao što vi nekoć bijaste neposlušni Bogu, a sada po njihovoj neposlušnosti zadobiste milosrđe, tako i oni sada po milosrđu vama iskazanu postadoše neposlušni da i oni sada zadobiju milosrđe. Jer Bog je sve zatvorio u neposlušnost da se svima smiluje.

Riječ Gospodnja.

Govoreći poganskim obraćenicima u rimskoj zajednici Pavao nastavlja svoj govor o povlaštenom položaju židovskog naroda u Božjem planu spasenja. Ne umanjujući spasenjsku važnost obraćenih pogana, Pavao ističe da to obraćenje ima još jednu svrhu. Židovi će biti zavidni što je Bog i njih prigrlio te će se i oni okrenuti evanđelju. Ako je židovsko odbacivanje evanđelja tolike ljude privuklo Bogu, koliko će veći učinak imati njihovo prihvaćanje evanđelja? Sam Pavao odgovara da će to prihvaćanje donijeti život. Izraelski narod je povlašten jer je izabrani Božji narod i jer mu je Bog udijelio velike darove. Pogani nemaju razloga smatrati se superiornijim, budući da su oni započeli život kao neposlušni grešnici i zadobili su milosrđe zbog neposlušnosti izabranog naroda. Sad su Židovi ti koji su neposlušni te stoga Pavao ističe da ako je Bog pokazao milosrđe onima koji su u početku štovali druge bogove, Bog će zasigurno pokazati milosrđe narodu koji se zove Božjim vlastitim narodom. Nitko nije u položaju hvaliti se; jer i Židovi i pogani su griješili. I jednima i drugima je iskazano milosrđe, ne zato što su ga zaslužili, nego zato što je Bog milostiv.

Evandjelje: Mt 15, 21-28

O ženo, velika je vjera tvoja!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme:

Ode Isus i povuče se u krajeve tirske i sidonske. I gle: žena neka, Kanaanka iz onih krajeva, iziđe vičući:

„Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov! Kći mi je teško opsjednuta!“

Ali on joj ne uzvрати ni riječi. Pristupe mu na to učenici te ga moljahu:

„Udovolji joj jer više za nama.“

On odgovori:

„Poslan sam samo k izgubljenim ovcima doma Izraelova.“

Ali ona priđe, pokloni mu se ničice i kaže:

„Gospodine, pomoz mi!“

On odgovori:

„Ne priliči uzeti kruh djeci i baciti ga psićima.“

A ona će:

„Da, Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara!“

Tada joj Isus reče:

„O ženo! Velika je vjera tvoja! Neka ti bude kako želiš.“

I ozdravi joj kći toga časa.

Riječ Gospodnja.

Zgoda o ženi Kanaanki dotiče nekoliko važnih i zanimljivih pitanja. Pitanje prelaska teritorijalnih i kulturnih granica; pitanje kršćanskog poslanja poganima; pitanje vjere. Zanimljivo je zašto Isus ide u poganski kraj i zašto na početku odbija izliječiti ženinu kćer. Tir i Sidon gradovi su koji su bili udaljeni nekih 50-ak kilometara od Genezaretskoga jezera. Izraelska zemlja smatrana je svetom zemljom zato što je pripadala Bogu. Otići na poganski teritorij značilo je napustiti Božju svetu zemlju. Isus se nije obazirao na teritorijalne granice; on je taj koji ruši barijere, i to svake vrste. Žena se s druge strane nije obazirala na uobičajeni kodeks ponašanja, a taj je bio da žena ne razgovara sa strancem. No zbog zdravlja svojeg djeteta ne mari za to. Pokazala je izvanrednu vjeru. Prepoznala je da Isus može ozdravljati, i ne samo to, ona ga naziva sinom Davidovim, nazivom koji je imao mesijanski prizvuk. Dirnut njenom vjerom Isus joj ozdravlja dijete. Dolazeći u taj kraj Isus vjerojatno nije imao namjeru liječiti bolesne, no učinio je to na inzistiranje žene, jer je njena ljubav za druge uklonila sve zapreke.

Komentari čitanja: Darko Tomašević, <https://www.glas-koncila.hr>

Stranci

Odnos prema strancima središnja je tema današnjih misnih čitanja. U prvom čitanju iz proroka Izaije jasno je izražena ideja univerzalnosti Božjega plana spasenja, koje ne ovisi o pripadnosti određenom narodu, nego o vršenju Božjih zapovijedi. S druge strane u drugom čitanju iz poslanice Rimljanima istaknuta je povijesno-spasenjska činjenica Božje objave u izraelskom narodu. To je trebalo istaknuti u vremenu kada su se pogani pokazali otvorenijima vjeri u Isusa Krista od Izraelaca, izravnih baštinika Božjih obećanja. No apostol Pavao uvjeren je da je otvrdnuće Izraela samo djelomično i privremeno, i da tako negativan stav Izraelaca prema evanđelju ima i pozitivan učinak upravo u tome što je na taj način olakšan pristup vjeri poganima. A kad uđe punina pogana, spasit će se i čitav Izrael.

Takvo Pavlovo razmišljanje, kao i ono proroka Izaije u kojem obojica ističu pozitivne aspekte konkretnoga stanja, ipak svjedoči o složenosti odnosa između domaćih (Izraela) i stranaca. U toj složenosti i apostol i prorok prepoznaju nešto jednostavno dobro: a to je da je Bog Bog svih ljudi. To znači da naš odnos prema strancima treba proizlaziti iz našega odnosa prema Bogu, a ne obratno tj. da naš

odnos prema Bogu gradima na našem odnosu prema strancima i tako Boga doživljavamo 'svojim', a ne 'njihovim'. Opasnost takvoga stava prema Bogu utoliko je veća ukoliko strance još doživljavamo i kao neprijatelje. Kao one koji nas na bilo koji način ugrožavaju ili ometaju. Stvar je još gora, ako smo sa strancima imali loša iskustva po to još potvrđuje naš stav da svoje zajedništvo s Bogom najbolje možemo ostvariti bez njih.

Jedan takav dramatičan slučaj opisan je u današnjem evanđelju. Drama je u tome što se sam Isus predstavlja kao lik zatvoren prema strancima. Ženi Kanaanki koja moli za zdravlje kćeri on isprva ne želi pomoći jer "Ne priliči kruh uzeti djeci i dati ga psićima!". Budući da je Isus na kraju ozdravio Kanaankinu kćer, možemo čitavu scenu promatrati kao proces u kojem se iskreno započinje od aktualnog stanja, ali se to stanje mijenja u pozitivnom smislu i na kraju postaje onakvo kakvo bi trebalo biti. Isus, naime, u razgovoru s Kanaankom iznosi prevladavajući stav svojih sunarodnjaka prema strancima. Čitajući događaj u kontekstu njegova završetka čine sa da Isus tako postupa da bi iskušao Kanaankinu vjeru. Vjeruje li ona u Isusa samo kao iscjelitelja koji može ozdraviti njezinu kćer, ili ona vjeruje doista ono što kaže: i Isusa, sina Davidova tj. Mesiju koji spašava Božji narod? Iz njezina odgovora "Da,

<https://friarmusings.com/>

Gospodine! Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara”, možemo zaključiti da se ona na najponizniji način želi približiti stolu Božjega naroda.

Na taj način Kanaanka je pokazala onaj stav koji Pavao u Poslanici Rimljanima želi postići kod pogana obraćenih na kršćanstvo. Radi se o poniznom priznavanju povijesti spasenja onako kako nam je predana u Pismima. To nije povijest nekog zamišljenoga uzornog naroda u nekom zamišljenom vremenu i prostoru. To je povijest konkretnoga naroda u konkretnom prostoru i vremenu. Ta povijest nije zatvorena u sebe. Izabranje Izraela nema nikakva smisla ako to izabranje nema određenu svrhu na korist čitavoga svijeta. Kanaanka se predstavlja kao „psić“ koji jede mrvice koje padaju sa gospodareva stola. To je razumljiva slika iz svakodnevnoga života, i nijedan je gospodar neće prezreti. Štoviše, tom „psiću“ dat će rado i više od mrvica. Učinit će ga dionikom svoga stola. Žena Kanaanka vjerovala je da nema te ljudske prepreke koja bi ugasila njezinu vjeru u Isusa i majčinsku ljubav prema svojoj kćeri. Svjesna situacije u kojoj se

nalazila, ona je ponizno i hrabro pristupila Isusu i ustrajala u svojoj molitvi sve dok nije bila uslišana.

U svemu ovome bili su prisutni i Isusovi učenici. Oni su odmah govorili Isus da joj udovolji. Ali to nisu činili s ciljem da revidiraju i poprave svoj stav prema strancima, nego da je se riješe. Isus pak ne udovoljava ljudima da bi ih se riješio, niti ozdravlja bolesnike samo zato da bi riješio njihove medicinske probleme. Isus komunicira s čitavom osobom, pa tako i u ovom slučaju nije mu cilj samo ozdraviti bolesnu Kanaankinu kćer, nego i bolesne odnose između ‘domaćih’ i ‘stranaca’. Uspjeh u ovom slučaju Isus pripisuje Kanaankinoj vjeri. U čemu se ta vjera sastoji? Iz svega možemo zaključiti da je Kanaankina vjera istovjetna njezinom nepokolebljivom pouzdanju u Isusa, Sina Davidova. U tom je ta anonimna žena strankinja postala uzorom vjere u Isusa Krista svakom kršćaninu, bez obzira kojemu narodu ili jeziku pripada.

fra Domagoj Runje, <https://franjevci-st.com>

Isus i žene

Židovska je kultura bila patrijarhalna i žena je u njoj imala mjesto i značenje samo u okviru kuće i obitelji. Ocu je pripadalo pravo odlučivanja o vlastitoj ženi ali i o kćeri, a levitski su zakoni tako interpretirani da je ženi bila zabranjena bilo kakva značajnija uloga u sinagogi. Na podcijenjenu ulogu žene u židovstvu pokazuje i molitva koju mole Židovi: „Blagoslovljen budi Bože naš, jer me nisi učinio ni poganinom, ni ženom ni nezalicom!“ S druge strane žena je smjela moliti: „Hvaljen budi, Gospodine, jer si me stvorio prema svojoj volji!“ Takvi stavovi u židovstvu činili su kontrastnu podlogu Isusova nastupa u Evandjeljima i njegova govora o ženama u kojima Isus radikalno prelazi vrijednosno postavljenu granicu između muškaraca i žena i izjednačuje ih promatrajući ih iz perspektive Božjega kraljevstva.

Isus vraća dostojanstvo ženama

U ophođenju sa ženama Isus je na skandalozan način za tadašnje vrijeme rušio vrijednosne granice između muškarca i žene izjednačujući ih u potpunosti pred Bogom. Ponajprije, suprotstavio se uhodanoj židovskoj praksi da je muž gotovo

iz bilo kojega razloga mogao dati ženi otpusno pismo i ostaviti je na milost i nemilost sredine. Svojim čvrstim stavom Isus vraća dostojanstvo ženi u odnosu na muža i obiteljsku zajednicu i zastupa mišljenje da njih oboje treba mjeriti istom mjerom: „A pristupe farizeji pa, da ga iskušaju, upitaše: „Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?“ On im odgovori: „Što vam zapovjedi Mojsije?“ Oni rekoše: „Mojsije je dopustio napisati otpusno pismo i – otpustiti.“ A Isus će im: „Zbog okorjelosti srca vašega napisa vam on tu zapovijed. Od početka stvorenja muško i žensko stvori ih. Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i dvoje njih bit će jedno tijelo. Tako više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!“ (Mk 10,2-9). U Isusovu odgovoru uočava se prijekor muškarcima zbog okorjelosti srca i traži se promjena ponašanja, a brak se kao osobna zajednica stavlja pod okrilje Boga stvoritelja.

Sličan slučaj nalazimo i u Lv 7 gdje su farizeji i pismoznanci htjeli Isusa uhvatiti u stupicu pa su doveli ženu uhvaćenu u samom činu preljuba. Prema židovskom zakonu, žena je trebala biti kamenovana (Lev 20,10; Pnz 22,22). Postavljenu mu stupicu Isus vješto izbjegava te izjednačuje ženu i tužitelje – i ne osuđuje ženu. U Lk 7,36-50 susrećemo sličan primjer. Na jednoj strani imamo farizeja Šimuna i druge farizeje

Vladimir Blažanović, *Isus zaštićuje grijšnicu*, <https://polis.ba/>

koji sebe drže dobrima, pobožnima i pravednima, a na drugoj ženu koja je imala lošu moralnu sliku u svojoj sredini. Smatrana je javnom grešnicom i ljudi su je izbjegavali.

Dolazak žene s takvim značajkama u farizejevu kuću i susret s Isusom pokazuje s jedne strane Isusovu otvorenost prema ljudima s ruba društva, a s druge strane povjerenje tih ljudi u njega, jer su osjećali da Isusov nauk i ponašanje imaju nešto bitno novo i da su drukčiji od učenja farizeja. Isus pojašnjava farizejima svoju metodu, ali isto tako i metodu Božjega kraljevstva te ističe kako samo opraštanje, dobrota i ljubav mogu proizvesti promjenu čovjeka, i da samo te vrijednosti vode oproštenju grijeha i stvaraju pretpostavke za novu budućnost.

Tu je također i primjer Isusova razgovora sa ženom Samarijankom (Iv 4,4-42) na Jakovljevu zdencu. Dvije su stvari iznenadile i zbunile Isusove učenike: Prvo, Isus razgovara nasamo s nepoznatom ženom, i drugo još čudnije: ta je žena Samarijanka, a Samarijanci su za Židove bili gori od pogana. Štoviše, žena nije bila uzorna ponašanja jer je živjela s čovjekom koji joj nije bio muž. No, Isus shvaća položaj žene u tadašnjem društvu i svojim odnosom otvara nove mogućnosti za ravnopravno uključivanje žena u život. Na taj način Isus žene vrednuje pozitivno – i vraća im dostojanstvo Božjega stvorenja.

Žene – Isusove pratiteljice i svjedokinje smrti i uskrsnuća

Ne samo da je Isus imao pozitivan stav prema ženama, nego su žene spadale u krug njegovih sljedbenika i prijatelja. Tu na prvome mjestu imamo Mariju Magdalenu koja se osobito u izvješćima o Isusovoj smrti i uskrsnuću uvijek iznova pojavljuje, a koju stara Crkva zbog toga naziva „Apostola apostolorum“. U sva tri evanđeoska izvješća Marija Magdalena zauzima prvo mjesto (Mk 15,40; 16,1-8; 16,9-10). Uostalom, žene dobivaju nalog odozgor da prenesu Petru i učenicima radosnu vijest o Isusovu uskrsnuću: „Nego idite, recite njegovim učenicima i Petru: Ide pred vama u Galileju! Ondje ćete ga vidjeti, kako vam reče!“ (Mk 16,7).

No tu su također i druge žene koje se spominju kao Isusove pratiteljice: Prije svega Isusova majka Marija koja se također spominje u svezi s Isusovom patnjom i smrti. Marija igra također jedinstvenu ulogu i u Isusovu rođenju, životu i djelovanju. Ona je bila prva slušateljica Božje riječi; ona je u nju vjerovala i čuvala je u svome srcu. Pod križem su također bile Marija Magdalena i Marija, Jakovljeva i Josipova majka te majka Zebedejevih sinova (Mt 27,55). One su na određeni način kontrast ponašanju Dvanaestorice, koji su bili odsutni.

Isto tako Marta i Marija, Lazarove sestre, bile su Isusove prijateljice (Lk 10,38-42). Njihovo druženje s Isusom nije nastalo iz bilo koje druge potrebe doli iz prijateljstva i poštivanja. Jedna od njih – Marta poslužuje Isusa, a druga – Marija poput prave učenice sjedi do Isusovih nogu i sluša njegove riječi. Sve to ukazuje da je Isusovo ponašanje iskakalo iz uobičajenoga odnosa prema ženama u židovstvu tog vremena.

Poruka i za naše vrijeme

Iz ovoga kratkoga izlaganja posve je razvidno da je Isus držao ženu jednakovrijednom muškarcu, da se borio za njezino ugroženo dostojanstvo, da je imao razumijevanja za potlačenost žena te da se družio i prijateljevao sa ženama. Sve to nedvojbeno ukazuje da je žena našla svoje mjesto u Isusovoj propovijedi o kraljevstvu Božjemu i da je u Božjem planu spasenja imala uzvišenu ulogu, što pokazuje i Isusovo rođenje od žene. Sve je to tim važnije jer je žena u tadašnjem društvu smatrana manje vrijednom, čak i s obzirom na Božje stvaranje. Isus vraća ženi dostojanstvo i otvara dugi proces oslobađanja žena.

Kršćanski se pokret odlikovao brojnim primjerima hrabrih žena, mučenica, koje su položile svoj život za svoje uvjerenje ili su ih kao majke ili pripadnice redovničkih zajednica krasile odlike koje su ih činile privlačnim primjerima te su tako pokazivale put i drugima: da se ipak moguće u

kršćanstvu ostvariti i kao žena. I onda kad je u dugoj kršćanskoj povijesti žena bila zapostavljena i obespravljena, vidjela je u Mariji, Isusovoj majci, Božju naklonost prema ženi i svjetlo i za vlastito izbavljenje.

Ipak valja reći da je kršćanstvo od početnog otvaranja prema ženama koje su igrale značajnu ulogu u Isusovu životu, ali i u životu prve kršćanske zajednice, u kasnijem razdoblju držalo žene izvan djelatnijeg uključivanja unutar kršćanske zajednice. Danas se pak otvaraju nove mogućnosti da se žena aktivnije uključi u život zajednice i da svoja ljudska i kršćanska iskustva prenese na mlađe naraštaje.

Ako je Isus rođen od žene, ako je Isus vratio dostojanstvo ženi, ako je Isus štitio žene, ako su u prvim kršćanskim zajednicama žene imale aktivnu ulogu, onda ni današnje kršćanstvo ne bi trebalo imati straha od žena i od njihova djelatnijega uključivanja. Iz Božje perspektive žena je jednako vrijedna muškarcu – to pokazuje i Stari i Novi zavjet. Ostaje pitanje: tko može osporiti Isusov blagonaklon stav prema ženama, njegovu blizinu, razumijevanje i prijateljevanje s njima? Trebamo li se u ovom slučaju i mi danas postaviti iznad Isusa?

Mali vjeronaučni leksikon

Nadahnuće

Nadahnuće, latinski *inspiratio*, u kršćanstvu, nauk po kojem je Duh sveti u nastajanju ISvetog pisma *utjecao na pisce dako da je Sveto pismo djelo Božje djelo ljudsko*; riječ je Božja utjelovljena u ljudskoj riječi (2Tim 3,16; 1Pt 1,12; 2 Pt 1,19, 3,13). Pisac nije u tom slučaju puko sredstvo kojem bi Duh Sveti diktirao riječi, nego osoba koju je Bog uzeo u svoju službu sa svim uvjetovanostima (prostor, vrijeme, psihološko stanje, političke prilike, jezi, adresati).

Nadbiskup

Nadbiskup, latinski *archiepiscopus*, grčki ἀρχιεπίσκοπος, u kanonskom pravu Katoličke crkve zapadnoga obreda:

- 1) biskup na čelu crkvene pokrajine (nadbiskupije, metropolije), isto i metropolit;
- 2) biskup koji upravlja nadbiskupijom koja ne pripada nekoj crkvenoj pokrajini nego je izravno podložna Svetoj stolici;
- 3) biskup koji taj naslov dobiva osobno (ad personam), zbog zasluga;
- 4) biskup koji je zaređen na naslov neke stare, već ugasle nadbiskupije, a obavlja poslove u Rimskoj kuriji ili crkvenoj diplomaciji (nuncij, delegat); naslovni (titularni) nadbiskup.

U katoličkim crkvama istočnoga obreda biskup na čelu samosvojne metropolijske Crkve; metropolit.

U pravoslavnim crkvama arhiepiskop.

U Anglikanskoj crkvi po tradiciji postoje dva nadbiskupa, canterburyjski i yorkški; od XX. st. taj naslov nose i neki drugi biskupi u Anglikanskoj crkvenoj zajednici.

Jeste li kad pomislili...

... i jeste li se kad zapitali...

Jeste li kad pomislili kako bi se odvijala Božja povijest s ljudima da neki na čija je srca Bog uporno kucao nisu otvorili njihova vrata? Da se nisu odazvali?

Jeste li kad pomislili što bi bilo da se Noa nije odazvao Božjem poticaju da na suhom sagradi korablju? Da mu je bilo važnije da u očima ljudi među kojima je živio sačuva ugled razboritoga čovjeka i da se zadovoljio samodostatnošću?

I jeste li se kad upitali što bi bilo da je Noa, umjesto da gradi korablju, sve svoje vrijeme i snage uložio na prozivanje onih koji su se odali svakovrsnim izopačenostima, odmaknuli od Boga i bitno oskudijevali u strahopoštovanju prema životu; onih zbog kojih se zbio opći potop?

Jeste li kad promislili zbog čega oni koji ne mare za Boga, za njegovu volju s ovim svijetom i životom, oni koji mu se suprotstavljaju, uzimaju za svoj znak dugu, onu istu dugu koju je Bog stavio između sebe i ljudi u znak obnovljenoga saveza između njega i zemlje? Jeste li kad iskusili da prijetvornost i laž u svoja usta spremno i spretno uzimaju riječi ljubavi?

Jeste li kad pomislili što bi bilo da je Abraham Bogu umjesto sina Izaka, umjesto žitka srca svoga, ponudio neku uzgrednost? Kojim bi putom krenula Božja povijest s čovjekom?

Bi li Bog Abrahamu bio u prilici darovati nebrojeno potomstvo, nebrojeno koliko je zvijezda na nebu, koliko pijeska na obali morskoj? Bi li Abraham umio biti otvoren daru života?

Jeste li kad pomislili što bi bilo s Ninivom i Ninivljanima da se Jona oglušio na Božji poziv i sklonio se u kolibu izvan grada umjesto da pođe prorokovati ljudima u potrebi i poticati ih na novost života?

I jeste li se kad upitali kako je moguće da je na ulicama naših gradova tako rijetko moguće susresti proroke?

Zar ih je toliko koji su se sklonili u svoje kolibe, u hlad od bršljana, pa i onoga usahnulog?

Jeste li kad pomislili što bi bilo s evanđeljem da se Petar i Andrija nisu odazvali Isusu i da su nastavili krpati svoje ribarske mreže?

I koliku su povijest ljubavi sabrali mrežama koje im je Isus povjerio, uključujući i osobno stradanje i smrt iz ljubavi?

Jeste li se kad upitali kako bi se širila Radosna vijest da se Ananija nije zauzeo za čovjeka imenom Savao, mrzitelja Isusovih sljedbenika, koji je pao pred Damaskom, i podržao ga da u njemu ustane čovjek imenom Pavao, koji će životom svjedočiti Isusa uskrsloga i prisutnoga?

Jeste li kad pomislili da je svaki vaš da i svaki vaš ne od značenja za čovjekovu povijest s Bogom? I što će se dogoditi ako izostane?

Josip Stadler

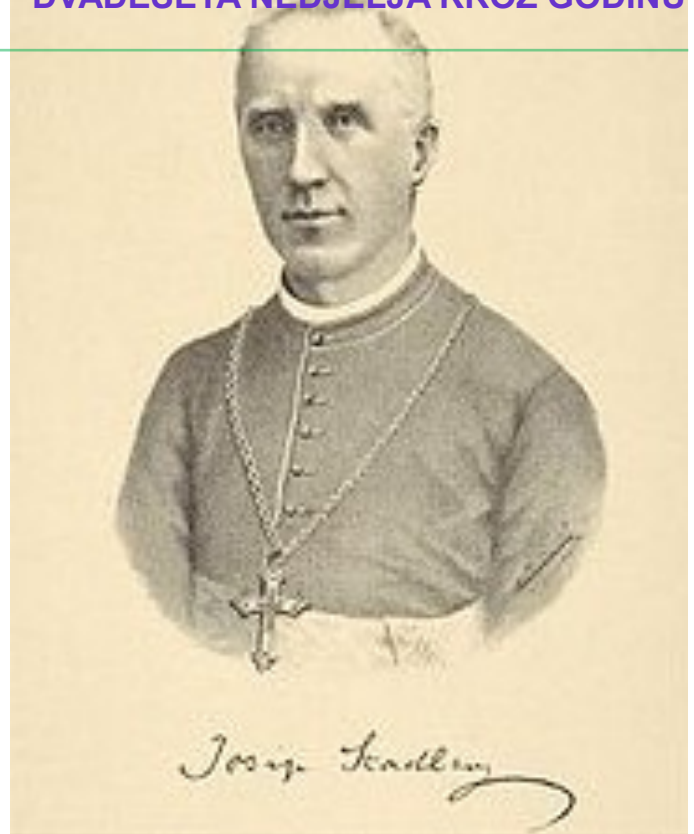
23. kolovoza

Rođen je u Slavonskome Brodu 24. siječnja 1843. u skromnoj obrtničkoj obitelji Đure i Marije, rođene Balošić. U jedanaestoj je godini ostao bez oca i majke te je za nj skrb preuzela i prihvatila ga dobra brodska obitelj Oršić. Školovanje počinje u rodnome gradu, nastavlja ga u nadbiskupskome sirotištu u Požegi i Zagrebu, gdje je polazio gimnaziju, i u Rimu, gdje je na Papinskome sveučilištu Gregorijani postao prvo doktor filozofije, a potom i doktor teologije.

Za svećenika je zaređen 1868. u Rimu, nakon čega se vratio u Zagreb, gdje je postao gimnazijski profesor u Sjemeni-štu, a kasnije i sveučilišni profesor na Katoličkome bogoslovnom fakultetu.

Papa Lav XIII. imenovao ga je 1881. vrhbosanskim nadbiskupom obnovljenoga biskupskog sjedišta u Sarajevu. Apostolskim žarom u Bosni razvija vrlo živu djelatnost na vjerskome, prosvjetnom, kulturnom i nacionalnom polju. U Sarajevu je sagradio vrhbosansku prvostolnicu, bogoslovno sjemenište s crkvom sv. Ćirila i Metoda, kaptol i nadbiskupski dvor. U Travniku je podigao sjemenište i gimnaziju. Istodobno je diljem nadbiskupije dao sagraditi više crkava i ženskih samostana. O njemu se s pravom može reći da je preporoditelj i duhovni obnovitelj Bosne.

Utemeljio je Družbu sestara Služavki Maloga Isusa sa svrhom da vodi skrb za siromašnu i napuštenu djecu, za starije osobe i za siromahe uopće.

Istaknuo se dobrotvornim radom u okviru kojega je u Sarajevu osnovao sirotišta "Betlehem" i "Egipat" za djecu i ubožnicu za starice. Za narod je bio "otac sirotinje". Živio je sveto i isticao se brojnim krijepostima. Bio je iskreno pobožan i revno je molio. Posebno je štovao Presveto Srce Isusovo, kojemu je posvetio i svoju nadbiskupiju. Bio je također veliki štovatelj Blažene Djevice Marije i svetoga Josipa.

Umro je u Sarajevu u 75. godini života na svetkovinu Bezgrješnoga Začeca 8. prosinca 1918. Tijelo mu počiva u sarajevskoj katedrali, u grobu na kojemu je 12. travnja 1997. molio i papa Ivan Pavao II. Crkveni postupak za njegovo proglašenje svetim počeo je u Sarajevu 20. lipnja 2002.

NAŠI POKOJNI

FRANJO GILJA,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 22. kolovoza 1991.

MIRO MEHIĆ,

PU osječko - baranjska, Mece, 22. kolovoza 1991.

MILAN VRANIĆ,

PU primorsko - goranska, Žuta Lokva, 22. kolovoza 1991.

ŽELJKO VREBAC,

PU primorsko - goranska, Pakrac, 22. kolovoza 1991.

MARINO JAKOMINIĆ,

PU primorsko - goranska, Gospić, 22. kolovoza 1992.

DRAGUTIN TOLJAN,

PU primorsko - goranska, Žuta Lokva, 24. kolovoza 1991.

VINKO KRZNARIĆ,

PU ličko - senjska, Žuta Lokva, 24. kolovoza 1991.

ZDRAVKO VUKOVIĆ,

PU ličko - senjska, Žuta Lokva, 24. kolovoza 1991.

DRAGUTIN TOLJAN,

PU ličko - senjska, Brinje, 24. kolovoza 1991.

MILAN VRANIĆ,

PU ličko - senjska, Brinje, 24. kolovoza 1991.

IVAN KAMBER,

PU splitsko - dalmatinska, Sinj, 25. kolovoza 1991.

FRANE JURIĆ - ARAMBAŠIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Kijevo, 26. kolovoza 1991.

ŽELJKO KUCJENIĆ,

PU brodsko - posavska, Vukovar, Trpinjska cesta, 26. kolovoza 1991.

IVAN TOMAŠ,

PU splitsko - dalmatinska, Vrlika, 26. kolovoza 1991.

DRAGUTIN LJUBIĆ,

PU karlovačka, Novska, 26. kolovoza 1991.

DALIBOR BEDI,

PU bjelovarsko - bilogorska, , 26. kolovoza 1994.

POČIVALI U MIRU